

Sygnatura akt VIII Ga 246/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak (spr.)

Sędziowie: SR del. Anna Górnik

SO Anna Budzyńska

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. J. (1) i M. J. (2)

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2014 roku, sygnatura akt V GC 700/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1.200 zł (jednego tysiąca dwustu złotych) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSR del. Anna Górnik SSO Agnieszka Woźniak SSO Anna Budzyńska

VIII Ga 246/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim zasądził od pozwanego M. W. na rzecz powodów solidarnych M. J. (2) i M. J. (1) kwotę 32 159,50 zł (trzydzieści dwa tysiące sto pięćdziesiąt dziewięć złotych i pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06 maja 2012 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto zasądza od pozwanego M. W. na rzecz powodów solidarnych M. J. (2) i M. J. (1) kwotę 4 540,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wydał wyrok w oparciu o poczynione ustalenia faktyczne. W dniu 20 listopada 2010 r. powodowie M. J. (2) i M. J. (1) zawarli z pozwanym M. W. umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie przez pozwanego przydomowej oczyszczalni (...) 34H. Wartość inwestycji ustalono na kwotę 132.431,00 zł brutto. Termin rozpoczęcia prac określono na dzień 1 grudnia 2010 r., a termin ukończenia prac określono na dzień 30 stycznia 2011 r. W terminie 3 dni od dnia podpisania umowy powodowie zobowiązali się wpłacić pozwanemu zaliczkę w kwocie 30.500,00 zł, a roboty miały być wykonane z materiałów dostarczonych przez wykonawcę (par. 6 umowy). Zgodnie

z par. 9 umowy w razie stwierdzenia istnienia wady zmniejszającej wartość lub użyteczność obiektu zamawiający obowiązany był zawiadomić pisemnie wykonawcę w terminie 7 dni od daty wykrycia wady. Istnienie wady miało być stwierdzone protokołem, po przeprowadzeniu oględzin, w których mogli brać udział rzeczoznawcy powołani przez strony. W razie stwierdzenia wady powódowie jako zamawiający mieli wyznaczyć wykonawcy odpowiedni termin na jej usunięcie, a usunięcie wady miało być stwierdzone protokołem. W par. 9 ust. 4 umowy strony ustaliły, że jeżeli wykonawca nie usunie wady w wyznaczonym terminie, a wada nie jest istotna, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia o koszty związane z usunięciem wady. Wysokość wód gruntowych spowodowała, że pozwany zaproponował wzniesienie oczyszczalni częściowo ponad poziomem gruntu - około 1,5 metra. Zbiornik zakupiony w firmie (...) w R. posadowiono na płycie wykonanej przez pozwanego. W dniu 20 listopada 2010 r. powódowie zapłacili pozwanemu kwotę 30.500,00 zł tytułem zaliczki (na poczet faktury VAT nr (...) z dnia 20.11.2010 r.), a następnie dwie kolejne zaliczki w wysokości 59.181,45 zł (faktura VAT nr (...) z dnia 01.04.2011 r.) oraz 34.999,99 zł (faktura VAT nr (...) z dnia 11 maja 2011 r.). Pozwany nie dostarczył powodom żadnej dokumentacji technicznej (...), jedynie instrukcję w języku angielskim.

Pismem z dnia 30 marca 2011r. (...) (...) w S. informowała o możliwości podłączenia wód opadowych w ilości do 7 m sześciennych na dobę z działki numer (...) do istniejącej kanalizacji deszczowej zlokalizowanej w działce drogowej nr (...) obręb (Ż.). W dniu 10 sierpnia 2011r. powódowie zlecili Zakładowi (...) B. w S. montaż zbiornika oczyszczalni ścieków wraz z robotami ziemnymi i odwodnieniem wykopu igłofiltrami. Wartość kosztorysową robót określono na kwotę 40.726,03 zł. Ostatecznie firma ta dokonała przebudowy oczyszczalni. Pismem z dnia 19 sierpnia 2011r. powódowie wezwali pozwanego do wykonania do dnia 29 sierpnia 2011r. umowy z dnia 20 listopada 2010r. i doprowadzenia do sprawnego działania oczyszczalni. W odpowiedzi pozwany oświadczył, że roboty zostały wykonane w 98%, a ich przesunięcie spowodowane było działaniami inwestora. W odpowiedzi na zgłoszenie reklamacyjne powodów producent oczyszczalni firma (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. pismem z dnia 16 września 2011r. poinformowała powodów, że oczyszczalnia nie została zamontowana zgodnie z instrukcją obsługi oraz ogólnie przyjętymi zasadami montażu. Producent oczyszczalni wskazał, że oczyszczalnia nie jest wkopana w ziemię, miejsce w którym zamontowany jest panel sterujący narażone jest na zalanie wodą, dmuchawa nie jest zamontowana poprawnie, powinna być na stojaku. Ponadto wskazał, że rura zasilająca oczyszczalnię w nieczystości jest średnicy 50 mm, natomiast powinna być 200 mm. Pomiędzy przepompownią, a oczyszczalnią powinna być zastosowana studnia, z której ścieki będą wpływały do oczyszczalni w sposób grawitacyjny. Studnia ta powinna jednocześnie zapewnić 24 godzinną ochronę oczyszczalni w przypadku braku zasilania. Oczyszczalnia powinna być zamontowana na betonowej płycie oraz w wypadku wysoko podnoszących się wód gruntowych dodatkowo zabezpieczona przed możliwością przemieszczenia się. Ponadto pokrywy włazów rewizyjnych powinny znajdować się 25 – 50 mm nad poziomem gruntu, w celu zabezpieczenia oczyszczalni przed dostaniem się do środka wody lub nieczystości podczas rutynowych czynności konserwacyjnych. Przed oczyszczalnią powinien być również zastosowany separator tłuszczu zabezpieczający oczyszczalnię przed dostawaniem się tłuszczów, co znacznie utrudnia pracę oczyszczalni. W związku z takimi wadami montażu oczyszczalni producent (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. odmówił uwzględnienia reklamacji powodów.

W dniu 16 września 2011r. w obecności stron, kierownika budowy oraz niezależnego inżyniera A. M. sporządzony został protokół, zgodnie z którym wykonawca (pozwany) wyraził zgodę na przemieszczenie i zakopanie oczyszczalni ścieków przez firmę zewnętrzną zgodnie z projektem. Pozwany zastrzegł jednocześnie możliwość (do dnia 20 września 2011r.), przedstawienia opinii rzeczoznawcy i podjęcia ostatecznej decyzji co do wykonania prac przez firmę zewnętrzną.

Pismem z dnia 20 września 2011r. pozwany poinformował powodów, że przemieszczenie instalacji jest bezzasadne, ponieważ montaż został wykonany zgodnie z ustaleniami z inwestorem oraz wiedzą i sztuką budowlaną.

Powódowie zlecieli wykonanie prac związanych z końcowym montażem i poprawkami usterek w oczyszczalni firmie Zakładowi (...) B. w S.. Wartość robót poprawkowych została oszacowana przez tą firmę na kwotę 40.726,03 zł. Powódowie ponieśli koszty pracy dźwigu ustawienia oczyszczalni oraz płyt oraz dojazdu sprzętu w kwocie 848,70 zł. Usługi te wykonał dla pozwanych B. C.. Powódowie zakupili też w związku z tymi pracami beton o wartości 4.009,80

zł, ponieśli koszty usług sprzętowych na kwotę 2.287,80 zł (faktura VAT nr (...)) i kolejne koszty pracy dźwigu na kwotę 252,15 zł (faktura VAT nr (...)). Pozwany M. J. (1) samodzielnie wykonał prace ziemne koparko ładowarką związane z wydobyciem i osadzeniem oczyszczalni i wycenił je na kwotę 9.225,00 zł (faktura VAT nr (...) wystawiona na spółkę cywilną powodów).

Pismem z dnia 20 kwietnia 2012 r. pełnomocnik powodów wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 63.000,00 zł tytułem wartości nieukończonych i wadliwie wykonanych prac przy instalacji oczyszczalni (...) - w terminie trzech dni od dnia otrzymania wezwania.

Przy budowie oczyszczalni zastosowano pompy do wody brudnej zamiast pompy do ścieków, która wyposażona powinna być w rozdrabniarkę części stałych zawartych w ściekach. Brak rozdrabniarki powodował częstą blokadę pracy przepompowni i uniemożliwiał przepompowanie ścieków do głównego zbiornika. Uniemożliwiało to odprowadzanie ścieków z budynku. Ścieki z przewodu o średnicy 50 mm pod ciśnieniem napływały do pierwszej komory. Napływ pod ciśnieniem powodował burzliwy ruch w komorze, co zakłócało proces sedymentacji i flotacji. Powodowało to nieprawidłową pracę komory. Na drodze z przepompowni ścieków do zbiornika K. ułożono przewody z rur kanalizacyjnych, które czasie pompowania nie zapewniały szczelności połączeń, co mogło powodować ich rozszczelnienie w gruncie, a w efekcie zamulenie i utrudnienie lub uniemożliwienie przepływu ścieków. Brak studni rozprężnej i dozownika ścieków, zaburzał pracę pierwszej komory pełniącej funkcję osadnika wstępnego. Ścieki odprowadzono do studni kanalizacji deszczowej niezgodnie z pozwoleniem Starosty (...). Koszty usunięcia stwierdzonych wad oczyszczalni biegły sądowy określił na kwotę 32.159,50 zł.

W oparciu o poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo podlegało uwzględnieniu w części, to jest co do kwoty 32.159,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 maja 2012 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym za kresie podlegało oddaleniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody z zeznań świadków oraz dowody z dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd uznał za wiarygodne zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków oraz stron jako logiczne i wzajemnie się uzupełniające i znajdujące potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Ponadto podstawę do ustalenia stanu faktycznego w zakresie wartości prac związanych z naprawą usterek oczyszczalni ścieków stanowiła opinia biegłego sądowego która była wiarygodna, rzetelna, szczegółowa oraz zawierała niezbędną wiedzę specjalistyczną, konieczną do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Rejonowy podkreślić, że podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowiły przepisy art. 647 – 658 Kodeksu Cywilnego odnoszące się do robót budowlanych. Zgodnie z art. 656 § 1 k.c. do skutków opóźnienia się przez wykonawcę z rozpoczęciem robót lub wykończeniem obiektu albo wykonywania przez wykonawcę robót w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową, do rękojmi za wady wykonanego obiektu, jak również do uprawnienia inwestora do odstąpienia od umowy przed ukończeniem obiektu stosuje się odpowiednio przepisy o umowie o dzieło. W myśl natomiast art. 637 § 1 k.c. jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może żądać ich usunięcia, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący może odmówić naprawy, gdyby wymagała nadmiernych kosztów. Dopiero gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego (art. 637 § 2 k.c.). Z powołanych przepisów wyraźnie wynika, że w przypadku wad dzieła (obiektu) podstawowym żądaniem zamawiającego (inwestora) jest żądanie usunięcia wad. Pozostałe uprawnienia (odstąpienie od umowy, żądanie obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku) uzyskuje on dopiero w dalszej kolejności, tj. w wypadku nieusunięcia wad przez przyjmującego zamówienie w wyznaczonym terminie albo w przypadku, gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w odpowiednim czasie.

Sąd Rejonowy odwołując się do treści art. 471 kc wskazał, że dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu Rejonowego pozwany nie wykonał prac określonych umową w terminie ustalonym umownie przez strony na dzień 30 stycznia 2011 r., a ponadto prace wykonane przez powoda posiadały szereg usterek, co dyskwalifikowało przedmiotową oczyszczalnię z normalnego użytkowania, zgodnego z jej przeznaczeniem i przeznaczeniem obiektu należącego do powodów, do którego została podłączona, to jest hotelu z funkcją organizacji wesel i imprez okolicznościowych. Powodowie stwierdzili wady w działaniu oczyszczalni, o czym informowali pozwanego, wzywając go jednocześnie do usunięcia tych wad. Ponadto powodowie składali reklamację odnośnie działania oczyszczalni do producenta oczyszczalni. W odpowiedzi na zgłoszenie reklamacyjne powodów producent oczyszczalni firma (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. pismem z dnia 16 września 2011r. poinformowała powodów, że oczyszczalnia nie została zamontowana zgodnie z instrukcją obsługi oraz ogólnie przyjętymi zasadami montażu. Producent oczyszczalni wskazał, że oczyszczalnia nie jest wkopana w ziemię, miejsce w którym zamontowany jest panel sterujący narażone jest na zalanie wodą, dmuchawa nie jest zamontowana poprawnie, rura zasilająca oczyszczalnię w nieczystości jest średnicy 50 mm, natomiast powinna być 200 mm. Ponadto pomiędzy przepompownią, a oczyszczalnią powinna być zastosowana studnia, z której ścieki będą wpływały do oczyszczalni w sposób grawitacyjny. Studnia ta powinna jednocześnie zapewnić 24 godzinną ochronę oczyszczalni w przypadku braku zasilania. Oczyszczalnia powinna być zamontowana na betonowej płycie oraz w wypadku wysoko podnoszących się wód gruntowych dodatkowo zabezpieczona przed możliwością przemieszczenia się, a pokrywy włazów rewizyjnych powinny znajdować się 25 – 50 mm nad poziomem gruntu, w celu zabezpieczenia oczyszczalni przed dostaniem się do środka wody lub nieczystości podczas rutynowych czynności konserwacyjnych. Ponadto przed oczyszczalnią powinien być również zastosowany separator tłuszczu zabezpieczający oczyszczalnię przed dostawaniem się tłuszczów, co znacznie utrudnia pracę oczyszczalni. W związku z takimi wadami montażu oczyszczalni producent (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. odmówił uwzględnienia reklamacji powodów.

Z opinii biegłego sądowego B. M. wynika, że przy budowie oczyszczalni wystąpiły następujące wady i usterki: zastosowano pompy do wody brudnej zamiast pompy do ścieków, która wyposażona powinna być w rozdrabniarkę części stałych zawartych w ściekach. Brak rozdrabniarki powodował częstą blokadę pracy przepompowni i uniemożliwiał przepompowanie ścieków do głównego zbiornika. Uniemożliwiało to odprowadzanie ścieków z budynku. Ścieki z przewodu o średnicy 50 mm pod ciśnieniem napływały do pierwszej komory. Napływ pod ciśnieniem powodował burzliwy ruch w komorze, co zakłócało proces sedymentacji i flotacji. Powodowało to nieprawidłową pracę komory. Na drodze z przepompowni ścieków do zbiornika K. ułożono przewody z rur kanalizacyjnych, które czasie pompowania nie zapewniały szczelności połączeń, co mogło powodować ich rozszczelnienie w gruncie, a w efekcie zamulenie i utrudnienie lub uniemożliwienie przepływu ścieków. Brak studni rozprężnej i dozownika ścieków, zaburzał pracę pierwszej komory pełniącej funkcję osadnika wstępnego. Ścieki odprowadzono do studni kanalizacji deszczowej niezgodnie z pozwoleniem Starosty (...). Koszty usunięcia stwierdzonych wad oczyszczalni biegły sądowy określił na kwotę 32.159,50 zł.

Wobec braku konkretnych działań ze strony pozwanego związanych z usunięciem wad montażowych oczyszczalni ścieków w wyznaczonym przez powodów terminie, powodowie zlecili wykonanie zastępcze tych prac innemu wykonawcy i ponieśli wyższe koszty niż oszacowane przez biegłego B. M.. Jednakże w ocenie Sądu należna jest powodom taka wartość kosztów usunięcia wad oczyszczalni jaką oszacował biegły sądowy opierając się na średnich cenach rynkowych to jest 32.159,50 zł, gdyż wartość uwzględnianego roszczenia za prace poprawkowe nie może być wygórowana, ani rażąco odbiegać od średnich cen za podobne usługi, czy prace.

Powodowie żądali zasądzenia kwoty 57.697,48 zł, a żądanie pozwu okazało się uzasadnione co do kwoty 32.159,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 maja 2012 r. – do dnia zapłaty (pkt I wyroku), a w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu (pkt II wyroku).

Ze względu na częściowe uwzględnienie żądania pozwu Sąd rozdzielił stosunkowo pomiędzy stronami koszty procesu na podstawie art. 100 k.p.c. po połowie i zasądził od pozwanego M. W. na rzecz powodów solidarnych M. J. (2) i M. J. (1) kwotę 4 540,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od wskazanego wyroku wywiodła strona pozwana. Domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, pozwany zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów postępowania w postaci normy art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia i analizy wiarygodności dowodów przeprowadzonych w sprawie przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, w szczególności opinii biegłego sądowego i pisma producenta z dnia 16 września 2011 roku, pomimo, że dowody te częściowo prowadzą do odmiennych wniosków oraz pomimo, że opinia biegłego była przez strony kwestionowana. Apelujący wywodził, że Sąd Rejonowy dopuścił się także naruszenia przepisów postępowania w postaci normy art. 321 § 1 k.p.c. poprzez orzeczenie ponad żądanie polegające na zasądzeniu odszkodowania za wady instalacji oczyszczalni ścieków, które nie były zgłaszane przez powodów i których powodowie nie ujeli w stanie faktycznym przedstawionym pod osąd sądu w pozwie. Ponadto zarzucono także naruszenie przepisów postępowania art. 233 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny dowodów polegający w szczególności na niedokonaniu oceny wiarygodności przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego sądowego, nie wskazania z jakich przyczyn opinia ta została uznana za rzetelną i wiarygodną, z jakich przyczyn sąd nie uwzględnił zarzutów zgłaszanych wobec opinii przez strony zupełnym braku rozważania tych zarzutów. Zarzucono także Sądowi Rejonowemu nie dokonanie oceny wiarygodności dowodu z pisma producenta z dnia 16 września 2011 roku i przyjęcia go za podstawę ustalenia wad oczyszczalni ścieków, pomimo zawartego w tym piśmie stwierdzenia, że oczyszczalnia nie ma oznak nieprawidłowej pracy oraz nie potwierdzenia zarzucanych przez producenta wad w opinii biegłego sądowego. Apelujący sformułował również zarzut naruszenia przepisów postępowania art. 6 k.c. poprzez przyjęcie roszczenia za udowodnione co do wysokości odszkodowania opinii biegłego sądowego, która ma cechy dowolności, nie jest możliwa do zweryfikowania, nie ma cech kosztorysu, nie zawiera wskazania wiarygodnych podstaw przyjęcia przez biegłego wskazanych tam kosztów wykonania robót budowlanych, a ponadto była kwestionowana przez obie strony procesu, co czyni opinię nieprzydatną do ustalenia wysokości odszkodowania. Ostatni zarzut apelujący sprowadza się do naruszenia przepisów prawa materialnego normy art. 60 k.c. i 65 § 1 i 2 k.c. w związku z § 9 umowy stron oraz art. 656 § 1 k.c. w związku z art. 637 § 1 k.c. poprzez uznanie odpowiedzialności pozwanego za wynikające z opinii biegłego sądowego wady oczyszczalni, pomimo, że wady te nie zostały zgłoszone przez powodów pozwanemu w ramach procedury reklamacyjnej, której wyczerpanie stanowi przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego jako wykonawcy robót budowlanych (powodowie nie żądali usunięcia tych wad, nie wyznaczili pozwanemu terminu do ich usunięcia).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się nieuzasadniona.

Zarzuty oraz argumentacja zawarte w apelacji, w ocenie Sądu Okręgowego, w żaden sposób nie podważają trafności ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, jak i dokonanej na ich podstawie oceny prawnej żądania. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego zarówno w zakresie ustaleń faktycznych, zastosowanych norm prawnych a także wywiedzionych na ich podstawie wniosków. Sąd Rejonowy prawidłowo przeanalizował zaoferowany przez strony materiał dowodowy w płaszczyźnie twierdzeń faktycznych zaprezentowanych przez strony a następnie ustalił należycie stan faktyczny sprawy z zachowaniem przepisów o postępowaniu dowodowym.

Strona powodowa zarzucała, że Sąd Rejonowy naruszył normę art. 233 § 1 k.p.c. polegający w szczególności na niedokonaniu oceny wiarygodności przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego sądowego, nie wskazania z jakich przyczyn opinia ta została uznana za rzetelną i wiarygodną, z jakich przyczyn sąd nie uwzględnił zarzutów zgłaszanych wobec opinii przez strony oraz zupełnym braku rozważania tych zarzutów. Zarzucono także Sądowi Rejonowemu nie dokonanie oceny wiarygodności dowodu z pisma producenta z dnia 16 września 2011 roku i przyjęcia go za podstawę ustalenia wad oczyszczalni ścieków, pomimo zawartego w tym piśmie stwierdzenia, że oczyszczalnia nie ma oznak nieprawidłowej pracy oraz nie ma potwierdzenia zarzucanych przez producenta wad w opinii biegłego

sądowego. Należy podkreślić, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Dla skuteczności więc zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 roku, sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005 roku, sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., sygn. akt I ACa 180/08, LEX nr 468598).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy rzetelnie i wnikliwie przeanalizował materiał dowodowy w płaszczyźnie twierdzeń faktycznych zaprezentowanych przez strony procesu, następnie ustalił należycie stan faktyczny sprawy z zachowaniem przepisów o postępowaniu dowodowym. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są kategoryczne, jasne i adekwatne do treści zebranego w sprawie materiału dowodowego i z tego powodu, Sąd Okręgowy uznaje je za część uzasadnienia własnego orzeczenia, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania.

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny oparł się nie tylko na wywodach zawartych w opinii biegłego, lecz także na pozostałym materiale dowodowym, w szczególności na dowodach z dokumentów oraz zeznaniach świadków. Należy zwrócić uwagę, że strona powodowa konstruując pozew domagała się od pozwanego kosztów zastępczego usunięcia usterek w wykonywanej przez pozwanego oczyszczalni ścieków. Powodowie stwierdziwszy nieprawidłowości w funkcjonowaniu oczyszczalni swoje żądanie kierowali pierwotnie do producenta urządzenia. Jak wynika zarówno z zeznań świadka P. D.- serwisanta producenta –pracownik producenta urządzenia R. J. wysłany na posesję powodów po zgłoszeniu nieprawidłowej pracy – stwierdził, że oczyszczalnia nie wykazuje nieprawidłowej pracy, oraz, że została nieprawidłowo zamontowana o czym świadczy zbyt płytkie wkopanie urządzenia, oraz zastosowanie rury o zbyt małej średnicy. Świadek wskazał, że zgłoszenie powodów obejmowało zauważalne pływanie nieczystości po podwórku. Także z zeznań świadka T. M. sprawującego funkcję kierownika budowy wynika, że dopiero po otrzymaniu od pozwanego dokumentów (...) zorientowano się, że oczyszczalnia jest zamontowana nieprawidłowo. Świadek J. P. pełniący funkcję inspektora nadzoru wskazał, że po posadowieniu oczyszczalni powodowie nie mogli doprosić się o dokumentację montażową oraz, że dopiero po pracach poprawkowych i usytuowaniu głębiej oczyszczalni funkcjonuje ona prawidłowo. Także świadek Z. D. zwrócił uwagę na zbyt płytkie wkopanie oczyszczalni, oraz relacjonował uwagi powoda o brzydkim zapachu wydostającym się z oczyszczalni. Zeznanie świadków znajdują potwierdzenie w materiale z dokumentów, w szczególności należy zwrócić uwagę na pismo producenta urządzenia z dnia 16 września 2011 roku, w którym wskazano, że oczyszczalnia nie wykazuje żadnych objawów nieprawidłowej pracy, zaś problemy w jej funkcjonowaniu wynikają z zamontowania urządzenia niezgodnie z instrukcją obsługi oraz ogólnie przyjętymi zasadami montażu. Zwrócono uwagę, na to, że oczyszczalnia nie jest wkopana w ziemię, oraz na zbyt małą średnicę zastosowanej rury zasilającej nieczystości. Wskazane zeznania korespondują z wywodami opinii biegłego sądowego B. M., który w sposób kategoryczny wskazał na wady oczyszczalni przed przebudową. Biegły sądowy zaakcentował, że przy montażu urządzenia zastosowano niewłaściwą pompę, bowiem zastosowana przeznaczona jest do wody brudnej zamiast pompy do ścieków, która powinna być zaopatrzona w tzw. rozdrabniarkę części stałych zawartych w ściekach. Brak rozdrabniarki powodował częstą blokadę przepompowni i uniemożliwiał przepompowanie ścieków do głównego zbiornika co uniemożliwiało odprowadzanie ścieków z budynku. Ponadto biegły sądowy zwrócił uwagę, że na drodze z przepompowni do ścieków ułożono przewody z rur kanalizacyjnych, które w czasie pompowania nie zapewniały szczelności połączeń, co mogło spowodować ich rozszczelnienie w gruncie a także w efekcie zamulenie przez grunt i utrudnienie lub uniemożliwienie przepływu ścieków. Biegły sądowy zaakcentował, że brak studni rozprężnej i dozownika ścieków zaburzał pracę pierwszej komory, która pełniła funkcję osadnika wstępnego. Zamontowanie tego rodzaju urządzenia zapewniłoby laminarny napływ ścieków do komory i nie zaburzało jej pracy. Stwierdzono także nieprawidłowe odprowadzanie ścieków do studni kanalizacji deszczowej. Z materiału dowodowego wynika, że sam pozwany świadomy był istnienia w wykonanych przez siebie pracach wad, skoro w

piśmie z dnia 16 września 2011 roku stanowiącym protokół, wyraził zgodę na wejście zewnętrznej firmy, która dokona zakopania oczyszczalni zgodnie z projektem, oraz pozwany zobowiązał się do dopłaty w rozliczeniu końcowym z inwestorem kwoty przekraczającej rozliczenie końcowe pomiędzy stronami procesu. Jednocześnie pozwany zastrzegł sobie możliwość przedstawienia opinii rzeczoznawców co do prawidłowości wykonania dotychczasowych prac instalacyjnych. Z materiału dowodowego nie wynika, aby taką opinię pozwany zamówił. W świetle omówionego postępowania dowodowego nie sposób przyjąć, jak chce tego apelujący, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo przyjął, że w wykonanych przez pozwanego pracach ujawniły się wady.

Na nie zasługujący na uwzględnienie okazał się dalszy zarzut sformułowany w apelacji w postaci naruszenia przez Sąd Rejonowy normy art. 321 § 1 k.p.c. poprzez orzeczenie ponad żądanie polegające na zasądzeniu odszkodowania za wady instalacji oczyszczalni ścieków, które nie były zgłaszane przez powodów i których powodowie nie ujeli w stanie faktycznym przedstawionym pod osąd sądu w pozwie.

Powodowie jak wynika z okoliczności sprawy zgłaszali po podłączeniu oczyszczalni nieprawidłowe działanie systemu odprowadzania ścieków, wskazując, na nieczystości uwalniające się z systemu oczyszczalni ścieków i w konsekwencji płynące po podwórzu. Jak wynika z omawianego protokołu z dnia 16 września 2011 roku podpisanego i niekwestionowanego przez pozwanego, pozwany był wzywany po stwierdzeniu przez producenta urządzenia, że zaistniałe problemy w funkcjonowaniu oczyszczalni dotyczą montażu, do usunięcia wad. Trudno wymagać od inwestorów aby nie będąc specjalistą w zakresie pracy oczyszczalni ścieków w sposób fachowy i profesjonalny wskazywani jakie konkretnie wady występują w robotach zrealizowanych przez pozwanego. Wystarczającym jest wezwanie pozwanego do usunięcia nieprawidłowości w funkcjonowaniu urządzenia, co jak wynika z protokołu z dnia 16 września 2011 roku nastąpiło. Nie ma znaczenia, że powodowie konstruując pozew opierali na tych wadach, jakie wskazał w piśmie z dnia 16 września 2011 roku producent urządzenia, skoro następnie biegły sądowy w wydanej opinii zweryfikował ustalenia producenta. Nie stanowi wyjście poza żądanie rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, który dokonując po przeprowadzeniu dowodów weryfikacji twierdzeń pozwu ustalił odmienną (niższą) wartość koniecznych do wykonania prac poprawkowych, tak aby oczyszczalnia spełniała swoje funkcję. Oczywistym jest, że kontrola sądowa obejmuje także przy wyliczeniu kosztów zastępczego usuwania wad, rodzaj i charakter stwierdzonych wad, które różnić mogą się od tych wymienionych w pozwie.

Prawidłowo Sąd I instancji wskazał, że stwierdzone wady uprawniają powodów do obniżenia wynagrodzenia, która to kwota równa jest wysokości kosztów zastępczego usunięcia wad, tym bardziej, że pozwany w protokole z dnia 16 września 2011 roku zobowiązał się do rozliczenia z powodami za jak to określono „przemieszczenie oczyszczalni przez firmę zewnętrzną”. W tym miejscu należy odnieść się do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia przepisów prawa materialnego art. 60 k.c. i 65 § 1 i 2 k.c. w związku z § 9 umowy stron oraz art. 656 § 1 k.c. w związku z art. 637 § 1 k.c. poprzez uznanie odpowiedzialności pozwanego za wynikające z opinii biegłego sądowego wady oczyszczalni, pomimo, że wady te nie zostały zgłoszone przez powodów pozwanemu w ramach procedury reklamacyjnej. Sformułowany zarzut pozostaje w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Z § 9 i 2 zawartej przez strony umowy z dnia 20 listopada 2010 roku, wynika, że zawiadomienie o wadach powinna nastąpić pisemnie, oraz, że istnienie wad stwierdza się protokołem. Protokół z dnia 16 września 2011 roku podpisany zarówno przez powodów jak i pozwanego spełnia wymogi zarówno pisemnego zgłoszenia istnienia wad, stanowi też protokolarne potwierdzenie istnienia wad, choć co wskazano wcześniej nie można wymagać od inwestora nie posiadającego wiadomości specjalnych aby był w stanie poza ogólnym stwierdzeniem o nieprawidłowości pracy oczyszczalni precyzyjnie wskazywać poszczególne wady montażowe.

Niezasadny okazał się także ostatni z zarzutów apelacyjnych naruszenia przepisu art. 6 k.c. poprzez przyjęcie roszczenia za udowodnione co do wysokości odszkodowania, w sytuacji, gdy to przyjęcie ma cechy dowolności, zaś wyliczenia biegłego sądowego nie są możliwe do zweryfikowania albowiem nie mają cech kosztorysu. Biegły w wydanej opinii w ślad za zleceniem Sądu dokonał wyceny kosztów usunięcia stwierdzonych wad. Zadaniem biegłego nie było sporządzenia kosztorysu. Przeprowadzona wycena oparta o źródła informacji cenowej z (...) oraz informacji uzyskanej od producentów urządzenia w rozbięciu na : koszty urządzeń, niezbędnych materiałów do montażu, robocizny, pracy sprzętu wraz z odpowiednimi narzutami, wraz z podanymi jednostkowymi ilościami oraz cenami spełnia wymogi

wyceny. Pozwany po zapoznaniu się z przeprowadzoną wyceną nie przedstawił alternatywnego rozwiązania, nie odniósł się do prawidłowości wyceny, wskazał jedynie, iż jest zawyżona i zaoferował jedynie szacunkową wartość jego zdaniem niezbędną do koszt budowy i montażu studni rozprężnej i dozownika, bez szczegółowego odniesienia się do wyceny biegłego. Należy podkreślić, że wady montażowe obejmują szerszy zakres aniżeli wskazany przez pozwanego montaż studni rozprężnej i dozownika.

Biorąc powyższe pod uwagę na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako niezasadną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Pozwany przegrał w całości postępowanie apelacyjne, jest zatem zobowiązany zwrócić powodowi poniesione przez nią koszty tego postępowania, na które składa się wynagrodzenie reprezentującego powodów pełnomocnika w kwocie 1200 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ustanowionej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 poz. 490 ze zm.).